

IRAK'TAKİ ÜÇLÜ İSTİŞAREDEN ÇIKAN ORTAK MESAJ

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

14 Ağustos 2009 Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Irak'ı sadece dost ve komşu bir ülke olarak değil, aynı zamanda karşılıklı entegre olunması gereken büyük bir ortak olarak gördüklerini söyleyerek, "su meselesine" de bu "ortak kader" perspektifinde baktıklarını kaydetti. Davutoğlu, Irak'a Türk hükümeti ve Türk halkı adına selam getirdiğini söyleyerek, Irak'ı daha önce başbakan başdanışmanı sıfatıyla birçok kere ziyaret ettiğini ancak bugün dışişleri bakanı olarak ilk kez Bağdat'a geldiğini kaydetti. Irak ile olan ilişkilerini çok özel ilişkiler olarak gördüklerini söyleyen Davutoğlu, Zebari'nin de bahsettiği gibi bunun bölgeye örnek teşkil edecek yeni bir stratejik ortaklık modeli olduğunu kaydetti. "Birçok ortak sorunlardan çıkarak gerçek anlamda bir ortak vizyon gerçekleşmiştir" diyen Davutoğlu, geçen yıl Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Irak Başbakanı Nuri El Maliki'nin karşılıklı ziyaretleri sonucunda Temmuz ayında iki ülke arasında yüksek düzeyli stratejik işbirliği konseyi kurulması kararı alındığını hatırlattı. Bu kararda iki ülkenin icracı bakanlıklarının başbakanların başkanlığında ortak toplantı yaparak iki ülkenin ortak gelecek vizyonunun şekillendirilmesi kararı verildiğini söyleyen Davutoğlu, bu bakanlıkları dışişleri, içişleri, ulaştırma, dış ticaret, enerji, bayındırlık, sağlık, çevre ve orman bakanlıkları olarak sıraladı. Davutoğlu, iki başbakan öncülüğünde ortak yapılacak toplantılarla geleceği birlikte şekillendirme kararı alındığını bildirdi. Davutoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Çünkü biz Irak'ı sadece dost ve komşu bir ülke olarak değil aynı zamanda geleceğimizi birlikte şekillendireceğimiz ve karşılıklı entegre olmamız gereken büyük bir ortak olarak görüyoruz. Bizim genelde Orta Doğu bölgesine özelde de Türkiye-Irak ilişkilerine bakışımızın dört temel prensibi var. Bunlar, ortak güvenlik alanı, üst düzey siyasi diyalog, ekonomik karşılıklı bağımlılık ve ortak kültürel zeminde bir arada yaşama. Bu çerçevede Irak'la geliştirdiğimiz bu ortaklık modeli hem ülkeler ülkeler hem de toplumlar arası tam entegrasyon hedefi gütmektedir." Irak halkının acısının kendi acıları olduğunu söyleyen Davutoğlu, son günlerde Musul ve Bağdat'ta meydana gelen terörist saldırılar sonucu hayatını kaybedenler için Türk halkı adına başsağlığı diledi. Bütün zorluklar karşısında Türk halkının Iraklı kardeşlerinin yanında olduğunu ifade eden Davutoğlu, "Biz Irak'la et ve tırnak gibi iç içe geçmiş bir ülkeyiz" diye konuştu. Davutoğlu, Irak'ın acı ve mutluluklarını da paylaştıklarını belirterek, hangi şehirde olursa olsun Iraklı kardeşlerinin gerek acısı gerekse mutluluğunu hissettiklerini bildirdi. "VERİMLİ GÖRÜŞMELER YAPTIK" Bakan Davutoğlu, bugün çok verimli görüşmeler yaptıklarını söyleyerek, şunları kaydetti: "Gündeme geldiği için tekrar vurgulamak istiyorum. Su meselesine bakışımız da bu ortak kader perspektifindedir. Biz bütün bu konularda işbirliğinde sınır tanımıyoruz. Sayın dostum Zebari ile Şam'da bir araya geldiğimizde bu konuda gerekli tedbirleri alacağımızı söylemiştik. Bizdeki rakamlar ve istatistikler Haziran ve Temmuz ayında su seviyesinde taahhütlerimiz çerçevesinde 500 metreküpün üstüne çıktığımızı göstermektedir. Ama bununla da yetinmiyoruz, bundan sonra çok daha güçlü bir şekilde işbirliği yapmaya hazırız. Bu çerçevede Türkiye, Irak ve Suriye arasında üçlü bir mekanizma kurulması -ki böyle bir üçlü toplantı 2007 yılının Mart ayında Antalya'da, 2008 Nisan ayında Şam'da gerçekleştirildi - bunu yeniden toplamayı

düşünüyoruz." Davutoğlu, Türkiye ile Irak arasındaki ikili ilişkilerin bu anlamda yoğunlaştırılması ve su idaresi konusunda teknolojik yardım ve işbirliği de dahil olmak üzere suyun daha verimli kullanılması için beraber çalışma kararı aldıklarını belirtti. "Son olarak yüksek düzeyli stratejik işbirliği konseyinin toplanmasına hazırlık amacıyla biz hazırladığımız ve bugün getirdiğimiz teklifi Irak tarafına ilettik, onlardan da teklif ve görüşlerini alacağız" diyen Davutoğlu, Iraklı bakanları Türkiye'de ağırlamak istediklerini bildirdi. Ortak çalışmalar sonucunda Başbakan Erdoğan'ın Ekim ayı içinde Bağdat'ı ziyaretinde bu konseyi toplamaya kararlı olduklarını belirten Davutoğlu, böylece işbirliğini üst düzeye çıkaracaklarını ifade etti. TİCARET HACMİNDE 20 MİLYAR DOLAR HEDEFİ Bakan Çağlayan da Türkiye'nin Irak ile olan ticaretinin her geçen gün arttığını söyleyerek, bu yılki ticaret hacminin (7 milyar dolar) geçen yıla kıyasla yüzde 58 artarak geliştiğini belirtti. Çağlayan, bu rakamı 2011 yılına kadar 20 milyar dolara kadar çıkartacak çalışmalar yaptıklarını kaydetti. Gaziantep'te düzenlenen Irak fuarlarının artık Bağdat'ta düzenleneceğini ve Türk heyetleri olarak bunların hepsine iştirak edeceklerini söyleyen Çağlayan, sadece bu yıl 3 fuara katılacaklarını söyleyerek, "Karşılıklı ticareti ve ekonomimizi kazan-kazan prensibi ile götürmek istiyoruz" dedi. Çağlayan bu çerçevede serbest ticaret anlaşması dahil olmak üzere çeşitli çalışmalar yaptıklarını söyleyerek, müteahhitlik sektörünün Irak'ta yine 7 milyar dolar civarında bir taahhüt gerçekleştirdiğini, Türk müteahhitlerin altyapı, okul, konut ve hastane inşaatlarında görev almak istediklerini bildirdi. Bakan Çağlayan daha sonra şunları kaydetti: "Bu yapılan ticari işlerimizle, Sayın Zebari'nin de söylediği gibi, artık sınırlarında çatışan değil, sınırlarında ortak özel sanayi bölgesi kurarak, bu ürünleri tüm dünyaya satan bir çalışma içindeyiz. Yapacağımız bu çalışmalarla Irak ve Türkiye sınırında artık çatışmanın yerine, özel sanayi bölgesi ve lojistik merkezleri kurarak ticaret hacmimizi kat be kat geliştireceğiz." Bağdat'a ilk kez geldiğini belirten Çağlayan, ama bunun son olmayacağını ifade ederek, yılda en az üç kez Irak'a gelme sözü verdi. İlişkileri ticari anlamda da geliştirebilecek alt yapıya sahip olduğunu belirten Çağlayan, bugünkü ziyareti çerçevesinde 5 bakanla görüşmesi olduğunu kaydetti. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Mezopotamya bölgesini tekrar dünyanın yükselen yıldızı haline getirmek için sınırsız işbirliği teklif ettiklerini söyledi. Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ile birlikte Bağdat'ı ziyaret eden Davutoğlu, Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari ile birlikte üçlü basın toplantısı düzenledi. Su konusuyla ilgili bir soru üzerine Davutoğlu, Basra ve Musul'daki çiftçilerin ve su ihtiyaçlarının önemli olduğunu belirterek, ortak bir politikayla ortak hazine olan suyun doğru kullanılması gerektiğini söyledi. Davutoğlu, saniyede 500 metre küp suyun Türkiye'nin Suriye ve Irak'a taahhüdü olduğunu ve bunu gerçekleştirdiğini kaydetti. Fırat'la ilgili olarak, geçen yılki kuraklık nedeniyle Kasım-Mart ayları arasında sıkıntı olduğunu anımsatan Davutoğlu, ancak son 2-3 aydır 500 metre küpün üstünde su verildiğini, bu işe önem verdiklerini ve gelişmeleri takip ettiklerini ifade etti. Dicle'de ise hiçbir baraj bulunmadığından, olanı gönderdiklerini belirten Davutoğlu, birlikte oturup su kaynağının en etkili şekilde kullanılması konusunun önemine değindi. Bu çerçevede, üçlü toplantıların hemen hayata geçirilmesi için Zebari'ye teklifte bulunduğunu söyleyen Davutoğlu, ayrıca su kullanımıyla ilgili teknolojik işbirliği konusunu da ele aldıklarını ifade etti. Davutoğlu, "Biz sadece su işbirliği konusunda değil, su da dahil olmak üzere bütün alanlarda Mezopotamya bölgesinin dünyanın yeniden en bereketli ve en müreffeh bölgelerinden biri haline getirilmesini istiyoruz. Başta Suriye ve Irak gibi dost ve kardeş ülkeler olmak üzere, birlikte bölgemizi tekrar dünyanın yükselen yıldızı haline getirmek için sınırsız işbirliği teklif ediyoruz" diye konuştu. Su da dahil olmak üzere her konuda artık bölgenin tekrar dünyada hak ettiği yeri alması gerektiğine işaret eden Davutoğlu, bu çerçevede Türkiye-Irak, Türkiye-Suriye ve Irak-Suriye arasında problem çıkmasına izin verilmemesi gerektiğinin altını çizdi. "Öyle güçlü vizyonumuz olmalıdır ki, böyle problemler aramızda kardeşçe halledilmeli" diyen Davutoğlu, bir aile olarak her türlü işbirliğine hazır olduklarını kaydetti. "ENTEGRASYON VE İŞBİRLİĞİNİN ARTIRILMASINI İSTİYORUZ" Davutoğlu, Irak ile ilişkilere yönelik bir

soru üzerine, Türkiye'nin Irak ile güçlü tarihsel ve coğrafi ilişkileri olduğunu belirterek, iki ülkenin birbirine bağlı kültürel ve ekonomik ilişkilerinin de bulunduğunu kaydetti. Türkiye'nin işbirliğinin yanı sıra Irak'a entegre de olmak istediğini ifade eden Davutoğlu, Türkiye ve Irak'ın iki eşit derecede saygıdeğer ulus ve ülkeler olduğunu ve birbirlerinin egemenliklerine saygı duyduklarını söyledi. Ekonomik değerlerin de sistematik şekilde paylaşıldığını belirten Davutoğlu, bu bağlamda yeni bir anlayışı ortaya çıkarmak istediklerini, bunun ise iki ülkenin birbiriyle aynı platformda çalışmalarıyla sağlanabileceğini kaydetti. Davutoğlu, yeni bir vizyonun ortaya koyulduğunu ifade ederek, bu çerçevede Yüksek Düzeyde Stratejik İşbirliği Konseyi kurma kararının alındığını kaydetti. Başbakanların ortaklaşa başkanlık yapacakları yapıya, ekonomi, enerji ve güvenlik bakanlarının da katılacaklarını söyleyen Davutoğlu, böylece bir yıllığına ortak politikaların ortaya konacağını kaydetti. Davutoğlu, bunun yeni ve sistematik bir mekanizma olduğuna işaret etti. İki ülkenin bir koordinasyon içinde olduğunu belirten Davutoğlu, entegrasyon ve işbirliğini artırmak istediklerini yineledi. Davutoğlu, iki ülke arasındaki sorunları azaltmayı, ortak çıkarları ise çoğaltmayı hedeflediklerini kaydetti. Davutoğlu, "Irak'taki direnişçi gruplarla yapılan toplantı ve terör örgütü PKK ile mücadele" konusunda yöneltilen sorular üzerine de, Irak'la olan ilişkilerdeki politikanın ve yaklaşımın şeffaflıktan yana ve belli ilkeler üzerine kurulu olduğunu belirtti. Irak'ın toprak bütünlüğünün, siyasi birliğinin ve sürdürülebilir siyasi istikrarının önemine dikkati çeken Davutoğlu, son 6 yıldır Irak'taki gelişmeleri çok yakından takip ettiklerini kaydetti. Türkiye'nin Irak yönetimiyle yakın ve iyi ilişkileri olduğunu vurgulayan Davutoğlu, Irak Başbakanı Nuri El Maliki'nin geçen haftalarda Türkiye'ye geldiğini ve bugünkü toplantının yapılmasına karar verildiğini anımsattı. Davutoğlu, etnik kökeni ne olursa olsun Irak'ta herkesle iyi ilişkiler yürütüldüğünü belirterek, "Dolayısıyla bizim için Şiilerle Sünniler arasında, Kürtlerle Araplar ve Türkmenler arasında hiçbir fark yok. Hepsi bizim Iraklı kardeşimizdir. Kaderimiz, geleceğimiz aynıdır, bu nedenle Türkiye elinden gelen çabayı gösterip farklı etnik ve mezhep grupları arasındaki uçurumun kapatılmasına çalışmaktadır" diye konuştu. Dışişleri Bakanı Davutoğlu, Türkiye'nin her zaman Irak hükümeti ve halkıyla yan yana olduğunu da vurguladı. Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari, Irak yönetimi ve kuzeydeki bölgesel yönetimin terörle mücadele konusunda alınan bütün kararları tatbik edeceğini söyledi. Zebari, Bağdat'ı ziyaret eden Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ile birlikte düzenlenen basın toplantısında, "Kardeşlik ve samimiyet ortamında güzel bir görüşme yaptık" dedi. Türkiye ve Irak arasındaki yüksek düzeyli stratejik işbirliği konseyinde icracı bakanlar olarak çalışan iki ülke bakanlarının en yakın zamanda bir araya gelmeleri hususunda anlaştıklarını belirten Zebari, konseyin eylülde Türkiye'de toplanması kararını aldıklarını, ayrıca Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın önümüzdeki aylarda Bağdat'a yapması öngörülen ziyareti ele aldıklarını kaydetti. "PKK'nın sebep olduğu gerginlikten sonra iyi ilişkiler kurduk. Görüşmelerimizde iki ülke arasındaki siyasi ve ekonomik ilişkilerin yanı sıra su sorununu da ele aldık" diye konuşan Zebari, "Türkiye'nin Irak'a yardım etme konusunda kararlı olduğunu gördüklerini" ifade etti. Görüşmelerinde Suriye, Irak ve Türkiye arasında su konusuyla ilgili oluşturulan üçlü mekanizmanın aktif hale getirilmesini de ele aldıklarını kaydeden Zebari, Türkiye, Irak ve ABD arasında terörle mücadele için oluşturulan üçlü mekanizmanın çalışmalarını da görüştüklerini, Irak'ın bu konuda söz verdiği her şeyi yapacağını" söyledi. Terör örgütü PKK'nın faaliyetleri ile ilgili olarak da Zebari şunları belirtti: "Terör çok büyük bir sorundur. Sayın Davutoğlu ile bunu detaylı şekilde ele aldık. Terörle mücadele için kurulan üçlü mekanizmanın çalışmalarını ele aldık. Irak yönetimi ve kuzeydeki bölgesel yönetim terörle mücadele konusunda alınan bütün kararları tatbik edecek ve bu kararlara bağlı kalacak. Bu işbirliğinin daha da geliştirilmesi için çalışıyoruz." İki ülke arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin çok iyi durumda olduğunu da belirten Zebari, "Irak ve Türkiye arasındaki ticaret hacminin 7 milyar doları bulduğunu, Irak'ın en büyük ticari ortağının Türkiye olduğunu" kaydetti. Zebari bir soru üzerine, Türk şirketlerinin Irak'taki

alışmalarının kuzeyde yoğunlaştığını ifade etti. Toplantıdan sonra Davutoğlu, Zebari ile birlikte Irak Parlamento Başkanı Eyad El Samarra'i'yi makamında ziyaret etti. ađlayan da Yeřil Bölge'de bulunan El Reřid Oteli'ne geçerek, Irak Yatırım Konseyi Başkanı Sami El Araci ile görüőecek. Bakan ađlayan'ın, Irak Ticaret, Bayındırlık, Eđitim ve Sağlık Bakanlarıyla görüşmesi bekleniyor.

Kaynak/Source: